

L. 16.763/pr.

We Lwowie, dnia 28. września 1908

Przedłożenie rządowe.

Do

Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana
Stanisława hr. Badeniego

Mrszałka krajowego etc. etc.

we Lwowie.

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z 14. czerwca 1908 raczył Najmiłościwiej upoważnić Pana Ministra rolnictwa do wniesienia jako przedłożenia rządowego w Sejmie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem projektu ustawy o ochronie ptaków dla uprawy ziemi pożytecznych i innych ogólnie pożytecznych zwierząt, celem konstytucyjnego traktowania.

Wskutek reskryptu Pana Ministra rolnictwa z 18. lipca 1908 L. 25.212 mam zaszczyt złożyć do łaski Marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe rzeczony projekt ustawy krajowej w polskim tekście a zarazem pozwalam sobie zauważyć, że ruskie tłumaczenie tego projektu, a zarazem motywa objaśniające to przedłożenie rządowe i odbitkę konwencji międzynarodowej z 19. marca 1902, na której się to przedłożenie opiera, przesłane zostały Waszej Ekscelencyi pismem z 3. października 1907 L. 18.439/pr. wraz z przedłożeniem tego samego projektu ustawy w czasie ubiegłej kadencji Sejmu.

Upraszam Waszą Ekscelencyę, aby zechciał to przedłożenie rządowe umieścić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń obecnej kadencji sejmowej.

Proszę przyjąć wyrazy mego wysokiego poważania.

Bobrzyński, w r

Ustawa

z dnia o ochronie ptaków dla uprawy ziemi pożytecznych
i innych ogólnie pożytecznych zwierząt.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wiel-
kiem Księstwem Krakowskim rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Ptaków pożytecznych wymienionych w dodatku A) nie wolno chwytąć ani zabijać. Wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych ptaków żywych lub nieżywych jest w każdym czasie zakazane. Chwytywanie i zabijanie innych zwierząt pożytecznych, wymienionych w dodatku A) — wyjąwszy w domach, podwórzach i ogrodach — jest wzbronione.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia uznać inne jeszcze ptaki względnie zwierzęta za pożyteczne w rozumieniu niniejszej ustawy.

§. 2.

Chwytywanie i zabijanie ptaków szkodliwych, wymienionych w dodatku B), w miarę postanowień zawartych w przepisach łowiecko- względnie rybacko-policyjnych jest w każdym czasie dozwolone.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia także jeszcze inne ptaki jako szkodliwe wciągnąć do dodatku B). W ten sam sposób może polityczna Władza krajowa z pomiędzy ptaków wyliczonych w dodatku B) poszczególne rodzaje ptaków z tego dodatku wyłączyć.

§. 3.

Ptaków, które nie należą ani do chronionych według §. 1. ani do szkodliwych (§. 2.), w czasie od 1. lutego do 15. września każdego roku (czas ochronny) nie wolno chwytąć ani zabijać.

W tym samym czasie zakazane jest wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych ptaków żywych lub nieżywych.

W czasie od 16. września do 31. stycznia chwytywanie i zabijanie tych ptaków może być dozwolone w miarę postanowień §§. 6. do 14.

Ptaki zabite wolno puszczać w obieg li tylko w stanie, dozwalającym niewątpliwie stwierdzenie ich rodzaju.

§. 4.

Usuwanie lub niszczenie lęgówisk i gniazd, wybieranie lub niszczenie jaj i piskląt wszelkich dziko żyjących ptaków, z wyjątkiem wymienionych w dodatku B) gatunków i rodzajów szkodliwych, wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych gniazd, jaj i piskląt jest w każdym czasie zakazane.

Właścicielowi, użytkowcy i ich pełnomocnikom wolno jednak poza porą lęgową usuwać gniazda znajdujące się przy domach mieszkalnych lub budynkach w ogóle lub też w nich albo w podwórzach.

Jaja ptaków należących do rodzaju mew nie podlegają zakazom pierwszego ustępu niniejszego paragrafu.

§. 5.

Niniejsza ustawa nie ma zastosowania do ptaków egzotycznych, do ptaków przepisami ustawy łowieckiej uznanych za łowne, tudzież do drobiu (ptactwo domowe).

§. 6.

Za równe chwytaniu w myśl niniejszej ustawy uważa się ściganie ptaków celem ich chwytania i zabijania.

§. 7.

Chwytanie ptaków, chronionych według §. 3. wolno wykonywać tylko na podstawie karty ptaszniczej, wystawionej przez właściwą władzę polityczną. Do wystawienia karty ptaszniczej powołaną jest władza polityczna pierwszej instancji, w której okręgu chwytanie ptaków ma być wykonywane.

Karta ptasznicza ma zawierać nazwisko i rysopis tego, komu pozwolenie wydano, rodzaje ptaków, na których chwytanie zezwolono, obszar i czas, w których chwytanie ptaków może być wykonywane tudzież ewentualnie warunki, jakie władza od wypadku do wypadku dodać uzna za potrzebne.

§. 8.

Podanie o wystawienie karty ptaszniczej należy wnieść ustnie lub pisemnie u przełożonego gminy (obszaru dworskiego), w której okręgu chwytanie ptaków ma być wykonywane. W podaniu należy dokładnie oznaczyć rodzaje ptaków, których chwytanie ma być zezwolone, dalej stosować się mające sposoby i środki chwytania, jakoteż miejsce zamierzonego chwytania ptaków.

Jeżeli chwytanie ptaków ma się odbywać na cudzym gruncie, należy dołączyć do podania pisemne zezwolenie odnośnego właściciela gruntu, dzierżawcy lub jego pełnomocnika, a jeżeli bicie ptaków ma nastąpić za pomocą broni palnej, także zezwolenie uprawnionego do polowania w odnośnym okręgu. Przełożony gminy (obszaru dworskiego) ma podanie, względnie protokół sporządzony wskutek ustnej prośby wraz z wspomnianymi zezwoleniami przedłożyć władzy oznaczonej w §. 7. a przytem szczegółowo wyjaśnić, czy żądane chwytanie ptaków, ze

względem na stosunki ziemiańskie i na udzielone już w tej samej gminie pozwolenia, jest dopuszczalne.

O wydaniu karty ptaszniczej należy uwiadomić odnośnego przełożonego gminy (obszaru dworskiego).

§. 9.

Pozwolenie chwytania ptaków może być udzielone tylko osobom godnym zaufania, które ukończyły lat 20, a to najwyżej na czas trzech lat. Karta ptasznicza jest ważna tylko dla tej osoby, na której nazwisko opiewa.

§. 10

Chwytający ptaki winien kartę ptaszniczą podczas chwytania ptaków zawsze mieć przy sobie i na żądanie organom bezpieczeństwa okazać.

§. 11.

Jeżeli po udzieleniu pozwolenia chwytania co do osoby ptasznika zajdą lub staną się wiadome okoliczności, nie znamiotujące go jako zupełnie godnego zaufania, uprawnienie do chwytania ptaków może być odebrane za ściąganiem karty ptaszniczej.

§. 12.

Jako zabronione sposoby i środki chwytania oznacza się:

1. używanie na wabików ptaków oślepionych;
2. używanie na wabików ptaków z pomiędzy rodzajów wymienionych w dodatku A);
3. używanie łapek wszelkiego rodzaju, w szczególności łapek koszykowych, paści, siatek kabłąkowych, samotrzasków, kleszczy i t. d.;
4. używanie sideł wszelkiego rodzaju, tak leżących (Bodenschlingen) jak i wiszących (Baumschlingen, Dohnen);
5. używanie siatek wszelkiego rodzaju, mianowicie siatek przykrywkowych (Decknetze) i siatek stojących (Stecknetze), szczególnie przy niskich płotach i zaroślach (Standennetze), siatek rozciąganych, do ściągania i samotrzaskowych (Strich-Zug- und Schlagnetze);
6. używanie lepkich materyi (lepu na ptaki, prętów z lepem, krążków z lepem, szczotek z lepem itp.) w porze nocnej. Jako porę nocną uważa się czas od godziny po zachodzie słońca do godziny przed wschodem słońca;
7. używanie środków odurzających i trujących;
8. chwytanie zapomocą przykrywiny ścieków wodnych (Brünnelfangen) jakoteż każdy sposób chwytania na wodach stojących i płynących w czasie suszy;
9. chwytanie w czasie śniegu;
10. wszelkie jakiegokolwiekby sposób i środki chwytania, mające ułatwić masowe chwytanie i niszczenie ptaków.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia uznać także inne jeszcze sposoby i środki chwytania jako zabronione.

§. 13.

Władza polityczna pierwszej instancyi może w razie potrzeby wydać zarządzenie, że przyrządy ustawione do chwytania mają być w niobecności ptasznika zaopatrzone w znak zgłoszony w odnośnym urzędzie gminnym (przełożeniu obszaru dworskiego), za pomocą którego możnaby się dowiedzieć o osobie chwytającego ptaki.

§. 14.

Ptaki należące do rodzajów wymienionych w dodatku A) jakoteż do rodzajów, na które uprawnienie do chwytania się nie rozciąga, o ileby dostały się żywe w moc ptasznika, mają być natychmiast wypuszczone na wolność.

§. 15.

Na cele nauki i dla utrzymania gatunku może polityczna władza krajowa dopuścić wyjątków od postanowień niniejszej ustawy. Sprzedaż preparowanych (wypchanych) zwierząt dla celów naukowych przez przemysłowców uprawnionych do obrotu podobnymi przedmiotami nie podpada pod postanowienia niniejszej ustawy.

Upoważnia się polityczną Władzę krajową, by w drodze rozporządzenia zezwoliła na zastosowanie postanowień zawartych w §§. 3, dalej 6 do 14, niniejszej ustawy do ptaków wymienionych w dodatku A i do innych zwierząt na czas poznaczony jej swobodnemu ocenieniu dla takich okolic, w których dowodnie nastąpiło nadmierne rozmnożenie się tych ptaków względnie zwierząt ze szkodą dla gospodarstwa rolnego i leśnego.

§ 16.

Władza polityczna pierwszej instancyi może uprawnnić właścicieli albo użytkowników winnic i sadów, ogrodów, szkółek rozsadowych, pól zasadzonych i zasianych jakoteż kultur lasowych, zarówno jak i organa dla ich nadzoru ustanowione, do strzelania takich ptaków, które tam przez gromadne zapadanie szkodę wyrządzają a to przez pewien czas oznaczony, w razie potrzeby także podczas czasu ochronnego.

Zakazane jest jednak wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż ptaków zabitych na podstawie takiego zezwolenia.

§. 17.

Wyjątkowo może Władza polityczna pierwszej instancyi w miarę postanowień przewidzianych w §§. 6. do 14. zezwolić na chwytanie niektórych z pomiędzy ptaków wymienionych w dodatku A), na ptaki pokojowe w czasie od 16. września do

do 31. stycznia jakoteż na ich sprzedaż przez cały rok, zachowując potrzebną ostrożność przeciw możliwym nadużyciom.

Z zachowaniem tych samych ostrożności, może ta władza zezwolić na sprzedaż ptaków pokojowych, chronionych §-fem 3., chwytyanych poza czasem ocdronuym, także podczas czasu ochronnego.

§. 18.

Do wykonywania nieniejszej ustawy powołani są w miarę właściwości oznaczonej w poszczególnych postanowieniach przełożony gminy (obszaru dworskiego), władza polityczna pierwszej instancyi i polityczna władza krajowa.

Władza polityczna krajowa wydać ma rozporządzenia zastrzeżone jej w §§. 1, 2, 12 i 15 w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Te rozporządzenia podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa rolnictwa. Ministerstwo rolnictwa rozstrzyga także w takim przypadku, gdy porozumienie między władzą krajową a Wydziałem krajowym nie przyjdzie do skutku.

§. 19.

Władza polityczna pierwszej instancyi ma dbać o to, by ustawa niniejsza była ogłaszana corocznie w miesiącu grudniu przez przełożonego gminy (obszaru dworskiego) w gminie (obszarze dworskim) w sposób w miejscu używany.

§ 20.

Przełożeni gmin (obszarów dworskich), c. k. żandarmerya, personal straży lasowej, łowieckiej i polowej jakoteż wszelkie publiczne organa nadzorcze, w szczególności organa policyi targowej mają obowiązek czuwania nad przestrzeganiem postanowień niniejszej ustawy i donoszenia władzy politycznej pierwszej instancyi o dostrzeżonych jej przekroczeniach.

§. 21.

Przekroczenia niniejszej ustawy i rozporządzeń na jej podstawie wydanych będą karane, o ile nie ma zastosowania ogólna ustawa karna, przez władze polityczne pierwszej instancyi grzywną do 20 K, wranie powtórzenia do 50 K.

Wrane niemożności zapłaty ze strony uznanego winnym należy zamienić grzywnę na karę aresztu, przyczem 10 koron odpowiada jednemu dniowi aresztu. Jeżeli grzywna wymierzona została niżej 10 koron, należy karę aresztu, przewidzianą na wypadek niemożności zapłaty, ustanowić w wymiarze nie mniejszym niż 6 godzin.

W orzeczeniu karnem należy zarazem orzec przepadek bezprawnie przywłaszczonych, wystawionych na sprzedaż lub sprzedanych zwierząt, gniazd i jaj, dalej tych przedmiotów, które były używane lub przeznaczone do chwytania lub zabijania zwierząt, do niszczenia lub wybierania gniazd, lęgówisk jaj lub piskląt, bez różnicy, czy przedmioty mające uledez konfiskacie, są własnością skazanego lub nie.

Jeżeli ściganie lub skazanie pewnej osoby nastąpić nie może, można orzec samoistnie przepadek przewidziany w poprzedzającym ustępie.

§ 22.

Zwierzęta żywe uznane za przepadłe należy natychmiast wypuścić na wolność, o ile one przez to nie będą narażone na zgubę; w tym ostatnim razie należy wraz z orzeczeniem o przepadku wydać odpowiednie zarządzenie.

O ileby z utrzymania zwierząt aż do wejścia w moc prawną orzeczenia przepadku, względnie do chwili wypuszczenia ich na wolność wynikły jakie koszty, ponosić je ma skazany. W razie orzeczenia uwalniającego płacić ma koszty utrzymania właściciel zwierzęcia.

Ptaki nieżywe uznane za przepadłe należy sprzedąć, jeżeli sprzedaż ich jest dozwolona w miarę postanowień niniejszej ustawy, w innym razie należy je zniszczyć. Jeżeli zachodzi obawa, że skonfiskowane nieżywe ptaki mogłyby uleść zepsuciu jeszcze przed orzeczeniem przepadku, należy je sprzedać, o ile ich sprzedaż jest dozwolona, pieniądze zaś uzyskane ma przechować władza polityczna powiatowa aż do prawomocnego ukończenia postępowania.

Jaj i gniazd uznanych za przepadłe, należy o ile to jest możliwe, użyć na cele chowu, w przeciwnym razie należy je zniszczyć.

Przyrządy uznane za przepadłe należy sprzedać, przyrządy jednak do chwytania zakazane (§. 12.) należy przedtem uczynić niezdolnymi do użytku w formie zakazanej.

Sprzedaż przewidziana w niniejszym paragrafie ma nastąpić w drodze publicznej licytacji przez przełożonego gminy (obszaru dworskiego) na rzecz funduszu ubogich gminy, w której obszarze konfiskata nastąpiła, względnie przy której odnośny obszar dworski istnieje.

§. 23.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich gminy, w której obszarze przekroczenie popełnione zostało, względnie przy której odnośny obszar dworski istnieje.

§. 24.

Rekursy przeciw zarządzeniom władzy politycznej pierwszej instancji, wydanym na podstawie niniejszej ustawy z wyjątkiem, gdy idzie o kary i przekroczenia, idą do politycznej władzy krajowej, która rozstrzyga ostatecznie.

Tylko w tych przypadkach, w których władza polityczna krajowa wydała zarządzenie w pierwszej instancji, dopuszczalny jest rekurs do Ministerstwa rolnictwa.

Każdy rekurs należy wnieść w 14 dniach, licząc od dnia następującego po dniu ogłoszenia względnie doręczenia u tej władzy, która zarządzenie w pierwszej instancji wydała.

§. 25.

Co do właściwości władz politycznych do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy co do postępowania w przypadkach przekroczenia i co do terminów rekursowych mają zastosowanie ogólne przepisy obowiązujące w postępowaniu politycznem karnem.

O rekursach skierowanych przeciw orzeczeniu karnemu i połączonemu z niem orzeczeniu przepadku rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

§. 26.

Ustawa z dnia 21. grudnia 1874, Dz. u. kr. Nr. 10 ex 1875 przestaje obowiązywać.

§. 27.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Dodatek A.

Sowy	Strigidae
Wszystkie rodzaje z wyjątkiem puchacza,	
Pustułka wieżowa	Tinnunculus tinnunculus L.
Pustułka pustuleczka, pustułka Naumanna	Tinnunculus Naumanni Fleisch.
Kobczyk kobuzek	Tinnunculus vespertinus L.
Pszczółojad pospolity	Pernis apivorus L.
Dzięcioły — wszystkie rodzaje	Picus, Gecinus, Dendrocopus, Picoides, Dryocopus
Żołą europejskie	Merops apiaster L.
Krętogłów szary	Jynax torquilla L.
Kraska	Coracias garrula L.
Dudek	Upupa epops L.
Słownik szary bekwarek	Erithacus philomela Bechst.
Słownik rdzawy	Erithacus luseinia L.
Słownik rudzik, włodarka	Rubecula (Erithacus)
Słownik jasnomuszka, podróżniczek	Cyanecula (Erithacus)
Kopciuszka	Ruticilla
Płochacz	Accentor
Opocznik	Saxicola
Poklaskwa	Pratincola
Świerszczyki, trzcionki	Locustella, calamodyta, (Calamodus) Acro- cephalus
Trzciniaki	Cisticola
Zaganiacze	Hypolais
Gajówki	Phyloscopus
Pokrzewka, piegża	Sylvia, curruca
Strzyżyk, wołowe oczko	Anorthura troglodytes L.
Sikory	Parus, Panurus, Orites etc.
Mysikróliki	Regulus
Bargiel kowalik	Sitta europaea L.
Pomurnik czerwonoskrzydły	Sichodroma muraria L.
Pelzacz zaskórnik	Certhia familiaris L.
Skowronki	Alanda
Świegotki	Anthus, Corydala
Pliszki	Motacilla, Budytes,
Krzyżodzioby	Loxia
Ziemia czeczotka	Serinus serinus L.
Czyżyki	Chrysomitris
Szczygieł	Carduelis carduelis L.
Szpaki	Sturmus, Pastor
Mucholówki	Muscicapa

Jaskółki	Hirundo, Chelidon, Cotyle,
Jerzyki	Cypselus (Apus)
Kozodój lelek	Capimulgus europaeus L.
Bociany	Ciconia
Nietoperze	Chiroptera
Sorki	Soricidae
Jeże	Erinaceus europaeus L.
Jaszczurki	Lacertidae
Padalce	Anguidae
Węże (z wyjątkiem jadowitych)	Colubridae
Ropuchy	Bufonidae
Traszk.	Urodela (caudata)

Dodatek B.

Puchacz	Bubo bubo L.
Sokoły (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustuleczki i kobczyka)	Falco
Kania ruda, królewska	Milvus milvus L.
Kania czarna	Milvus korschun Gmel.
Orły (wszystkie rodzaje)	Aquila, Nisaetus
Rybołów rzeczny	Pandion haliaetus L.
Birkut bielik (łomignat)	Haliaetus albicilla L.
Krogulec	Accipiter nisus L.
Jastrząb gołębiarz	Astur palumbarius L.
Błotniaki	Circus
Zimorodek	Olcedo ispida L.
Wróbel domowy	Passer domesticus L.
Orzechówka	Nucifraga caryocatactes L.
Sojka	Garrulus glandarius L.
Sroka	Pica pica L.
Kawka	Lycus monedula L.
Kruk	Corvus corax L.
Czarnowron	Corvus corone L.
Wrona	Corvus cornix L.
Dzierzba srokacz	Lanius excubitor L.
Gąska dzierzba	Lanius colluris L.
Czapla siwa	Ardea cinerea L.
Czapla purpurowa	Ardea purpurea L.
Czapla bączek	Ardetta minuta L.
Czapla bąk	Botaurus stellaris L.
Czapla ślepowron	Nycticorax nycticorax L.
Tracze	Mergus
Kormorany	Phalacrocoridae
Rybitwy	Sterna hirundo L.
Mewa śmieszka	Sterna nilotica Gmel (Hass)
Nury	Urinatores.
